

1. Концепція цілісної організації, яка звертає увагу на співпрацю у відносинах між організацією і її середовищем (це стосується вивчення організації, які надають послуги, які складають значну частину соціальних організацій).

2. Концепція нормативної організації, зосереджує увагу не тільки на економічних аспектах діяльності організацій, а й на вивченні особливостей управління.

3. Концепція стратегічного розвитку, відповідно до якої організації є еволюційним елементом системи. Покликання яких вирішувати проблеми, які є актуальними для суспільства.

4. Експлуатаційна концепція у вивченні організацій відповідає за щоденну роботу у сфері управління і бухгалтерський облік самої організації.

Перша з даних концепцій – цілісної організації є однією з головних, оскільки, показує відносини діяльності громадських організацій з навколишнім середовищем. Аналогічний підхід можна знайти у теоретиків економіки, які пов'язані з новим інституціоналізмом. Вони вважають, що організації неурядового сектору повинні адаптуватися до навколишнього середовища і його інституційних структур.

Для вивчення громадських організацій у контексті вище названих концепцій важливими є і теоретичні аспекти, які включають в себе: інноваційність, креативність, гнучкість в роботі, цілеспрямованість і готовність вчасно виявляти соціальні проблеми.

Інший підхід до створення концепцій вивчення діяльності організацій запропонували дослідники Тадеуш Котербінський та Ян Зеленецький. Це концепція організацій, що займаються навчанням. Дослідники визначають дану концепцію, як систему, яка повинна організувати взаємодію між собою товариств та фондів. І це дасть змогу звільнитися у ході вивчення від заангажованості та сприятиме позитивному ставленню до організацій.

Дослідження діяльності громадських організацій потребує використання також великої кількості загально-наукових методів для ґрунтовного вивчення усіх аспектів функціонування, а саме: метод синтезу (узагальнення); метод індукції та дедукції; метод структурного аналізу; метод компаративного аналізу.

Вивчення розвитку громадських організацій та громадянського суспільства було і залишається актуальним, тому що сьогодні ця проблема значно ускладнюється, оскільки сучасний світ все більше інтегрується.

Опрацювання концептуальних засад дослідження діяльності громадських організацій у Польщі через призму громадянського суспільства дало нам змогу проаналізувати та вивчити: концепції становлення громадянського суспільства та їх авторів; суть поняття громадянського суспільства та громадських організацій. У ході дослідження було розглянуто концепції польських дослідників у сфері вивчення діяльності громадських організацій, це концепції: вивчення цілісної організації, нормативної, експлуатаційної та концепція стратегічного розвитку. Окремим блоком розглянуто концепцію, що має на меті вивчення організацій навчання.

УДК 327.5(477.52/6)

ВНУТРІШНЬОПОЛІТИЧНИЙ ВПЛИВ КОНФЛІКТУ НА СХОДІ УКРАЇНИ

В. П. Кіпень

Потужний вплив ситуації на сході України на стан і процеси в державі очевидні. Вона є системоформуючим фактором нашого буття і розвитку. Це визначає порядок денний внутрішньої політики країни та бачення її майбутнього. При цьому розуміння

природи, базові оцінки, стратегії політичної дії залишаються по трьох роках конфлікту малоузгодженими як у вітчизняного політикуму, так і в самому суспільстві.

Спробуємо виокремити та окреслити найбільш значимі впливи. Це дозволяє бачити існуючі суперечності та шукати найбільш ефективні для держави і суспільства політики.

В конфліктологічній школі політичної науки впливи ситуації конфлікту розглядаються в двох вимірах – негативному, руйнівному та позитивному, формуючому нові можливості.

Негативні впливи ситуації на сході України надзвичайно великі. Українська держава втратила суверенітет над значною частиною власної території, де утворені т.зв. ДНР і ЛНР. Там, на непідконтрольній території ОРДЛО знаходиться до 3 млн. населення, до 10 % економічних потужностей. Три роки тривають військові дії, бої з російсько-сепаратистськими формуваннями забрали життя 10 тисячам українських військових, поранення отримали ще більше людей, постраждали немало мирних жителів по лініях протистояння. Вимушені були покинути непідконтрольні території, позбавившись житла, роботи чи бізнесу, і стали внутрішніми біженцями біля 1,7 млн. проукраїнські орієнтованих жителів Донбасу. На війну і укріплення обороноздатності йдуть величезні ресурси країни.

Триваючий конфлікт провокує перманентні кризові явища в економічній та політичній системах. Для підтримання хоча б відносної стабільності економіки і соціальних виплат влада має залучати масштабні запозичення у міжнародних фінансових інституцій чи західних держав, що зробило країну залежною від зовнішнього управління. Стають поширеними хаотизація політичного і суспільного життя, зростає рівень бідності основної маси населення, поширюється популізм і радикалізм. Суспільство поділилось стосовно бачення вирішення конфлікту на Донбасі і його майбутнього. Окрім того, він є суттєвим гальмівним фактором реформ, без успішного проведення яких неможлива модернізація країни та втілення європейського майбутнього української держави. Ця ситуація знижує можливості контролю громадянського суспільства над діями влади, яка нерідко використовує це для маніпуляцій, імітацій реформ, утисків своїх опонентів та контрреволюції щодо вимог Революції гідності.

Проте ці втрати, загрози і виклики супроводжуються певними позитивами, здобутками і новими можливостями. Головним в цьому стала внутрішня визначеність України щодо власного цивілізаційного вибору – вибору західної, європейської цивілізації. Та проведення внутрішніх змін у країні в забезпеченні даного вибору. Значно більш зрілим і активним стало українське громадянське суспільство. Пройшло часткове оновлення українського правлячого класу через включення в політичну діяльність молодих громадських активістів, що дозволяє мати вищий ефект від тиску у впровадженні необхідних реформ. Йде поступове очищення від колаборантів, сепаратистів, агентів «п'ятої колони» у структурах влади різних рівнів.

Загрози миру і стабільності в Європі від керованого Росією конфлікту на сході України заставило західні уряди суттєво переорієнтувати власну політику на активну підтримку України і пошуки шляхів деескалації. Санкції щодо Росії, дипломатична, економічна, військово-політична і гуманітарна підтримка України стали важливим чинником стабільності внутрішньої обстановки в країні. Тиск західних союзників на українську владу нерідко ставав головним стимулятором прогресивних змін в антикорупційній боротьбі, в забезпеченні більшої прозорості та відповідальності влади при проведенні внутрішніх реформ.

Конфлікт на Сході створив «вікно можливостей» для завершення формування української політичної нації, згуртував народ перед спільною небезпекою, активно йде формування української громадянської ідентичності як запоруки єдності країни. Він став каталізатором реформ Збройних сил України, національної поліції, інших структур силового блоку держави. Активно відновлюється військово-промисловий комплекс країни. Заставив державу і суспільство зайнятися вирішенням занедбаних сфер

інформаційного і гуманітарного напрямку: захистом і розвитком українського інформаційного простору, української культури і мови. На черзі конституційні зміни, оновлення конструкції держави, завершення реформи децентралізації влади на місцях. Активний процес громадської самоорганізації породив і продовжує породжувати інноваційні інституційні форми нашого розвитку з потужним потенціалом. Україна в певному сенсі стає зараз на вістрі глобального пошуку відповідей на всеосяжні виклики людству в XXI столітті.

Поєднання всіх цих протилежних впливів створює дуже складну внутрішньополітичну ситуацію, в якій два класи суспільно-політичних акторів – консерватори і новатори – протистоять в боротьбі за власне бачення України і за інтереси соціальних груп, які вони презентують. Одні хотіли б зберегти традиційну державу і кланово-олігархічну систему, інші хочуть її зламати і відкрити простір інновацій в інтересах громади. Перших більше у владі, других більше серед представників української громади.

Унаочненням принципово різних стратегій розвитку країни є зокрема позиції щодо ставлення до тимчасово окупованих територій, до місця Донбасу в українській державі. Тут ми також бачимо фундаментальні стратегічні розриви між владою та громадою. В Україні вступили в протиріччя дві взаємовиключні стратегії – 1) інтеграція мілітаризованого та антиукраїнського Донбасу в Україну та 2) сепарація мілітаризованого та антиукраїнського Донбасу з України. Ситуація з ініційованою на початку 2017 року представниками громади блокадою торгівлі з Донбасом мала стратегічну мету продати стратегію сепарації. Державні структури підтримували деокупацію та інтеграцію Донбасу, але під тиском вимушені були відступити.

Протистояння в даному питанні триватиме і надалі і конфлікт на сході України буде і в подальшому фактором системного впливу на розвиток країни. Сценарії впливу можливі різні – від політичного хаосу до виходу на траєкторію успішного розв'язання. Запорукою останнього є винесення стратегії щодо Донбасу на референдум.

Підсекція міжнародних відносин і зовнішньої політики

УДК 351.071.1

ІНСТИТУТ ПРЕЗИДЕНТСТВА В МЕХАНІЗМІ УХВАЛЕННЯ ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНИХ РІШЕНЬ РФ

І. В. Богінська

Аналіз механізму ухвалення зовнішньополітичних рішень складає окремий напрям дослідження зовнішньої політики держави і спрямований на пошук формальних і неформальних інститутів та персон, залучених до цього процесу, а також встановлення характеру зв'язків та відносин між ними. Відповідь на запитання – хто і у який спосіб приймає політичне рішення – зазвичай ускладнена закритістю процесу, небажанням правлячої еліти впускати будь-кого на «зовнішньополітичну кухню».

Дослідницький інтерес до проблеми ухвалення зовнішньополітичних рішень виник ще наприкінці 50-х рр. XX ст. в середовищі представників модерністської течії теорії міжнародних відносин. Відтоді сформувалась низка наукових напрямів в дослідженні цієї проблеми: теоретичні моделі (Г. Аллісон, А. Джордж, Г. Лассуел, С. Йетив) та стратегії прийняття зовнішньополітичних рішень (І. Джейніс, Л. Манн), класифікації